Babylonská veža
a Boží projekt (Gn 11,1-9)

[1] Vtedy bol na celej zemi jeden ***JAZYK*** a jednaké slová.
[2] Keď sa pohli z východu, našli v krajine Senaár rovinu a usadili sa tam.

[3] Tu si povedali jeden druhému:
(1. reč) „**POĎME**, narobme tehál a vypáľme ich v ohni!“ (3 výzvy/slovesá)
Tehly im slúžili namiesto kameňa a asfalt namiesto malty.

[4] Potom povedali:
(2. reč) „**POĎME**, postavme si mesto a vežu, ktorej vrchol bude siahať do neba,
spravme si tak **MENO**, aby sme neboli ROZTRATENÍ PO CELEJ ZEMI!“ (3 slovesá)

[5] Tu zostúpil **PÁN**, aby videl mesto a vežu, ktoré stavali ľudia [6] a povedal:

(3. Božia reč) „Hľa, sú jedným národom, všetci majú jeden JAZYK;
toto je začiatok ich činov
a teraz neustúpia od ničoho, čo si zaumienili urobiť.
[7] **POĎME**, zostúpme a pomäťme tam ich ***JAZYK***, (3 výzvy/slovesá)
aby nik nerozumel ***JAZYKU*** druhého!“
[8] A **PÁN** ich odtiaľ ROZTRATIL PO CELEJ ZEMI a mesto prestali stavať.
[9] Preto sa mu dalo **MENO** Bábel, lebo tam PÁN pomiatol ***JAZYK*** celej zeme
a odtiaľ ich PÁN ROZTRATIL PO CELEJ ZEMI .

Naratívna analýza (etapy)

1) **Expozícia** (inf. o osobách, čase, mieste a okolnostiach).

2) **Počiatok akcie** (resp. *moment rozbehu*) je bod, kedy sa prvý raz nastolí v rozprávaní problém.

3) **Zápletka** vo forme etáp a pokusov rieši problém.

4) **Naratívny vrchol** (resp. obrat v deji, ***klimax***)
   - nastáva zmena v poznaní, tzv. ***anagnorisis***
   - objektívna zmena v situácii, tzv. ***peripetia***.

5) **Rozuzlenie**, záver

Koncentrická kompozícia Gn 11,1-9

A na celej zemi bol jeden **jazyk** (v. 1)

B tam (v. 2)

C jeden druhému (v. 3)

D poďme, narobme si tehly (v. 3)

E postavme si (v. 4)

F mesto a vežu (v. 4)

G **PÁN zostúpil** (v. 5)

F[1] mesto a vežu (v. 5)

E[1] ľudskí synovia postavili (v. 5)

D[1] poďme... zmäťme tam ich jazyk (v. 7)

C[1] jazyk jeden druhého (v. 7)

B[1] odtiaľ (v. 8)

A[1] **jazyk** celej zeme (v. 9)

Paralelizmus kľúčových slov v Gn 11

v. 1 jeden jazyk
rovnaké slová
v. 2 tam
v. 3 jeden druhému
v. 4 postavme
v. 4 urobme si meno
v. 4 aby sme neboli rozptýlení
po povrchu celej zeme

v. 6 jeden národ
spoločný jazyk
v. 7 tam
v. 7 jeden druhého
v. 8 prestali stavať
v. 9 jej meno
v. 9 rozptýlil ich odtiaľ
po celom zemskom
povrchu.

[1] Vtedy bol na celej zemi jeden ***JAZYK*** a jednaké slová.
[2] Keď sa pohli z východu, našli v krajine Senaár rovinu a usadili sa tam.

[3] Tu si povedali jeden druhému:
(1. reč) „**POĎME**, narobme tehál a vypáľme ich v ohni!“ (3 výzvy/slovesá)
Tehly im slúžili namiesto kameňa a asfalt namiesto malty.

[4] Potom povedali:
(2. reč) „**POĎME**, postavme si mesto a vežu, ktorej vrchol bude siahať do neba,
spravme si tak **MENO**, aby sme neboli ROZTRATENÍ PO CELEJ ZEMI!“ (3 slovesá)

[5] Tu zostúpil **PÁN**, aby videl mesto a vežu, ktoré stavali ľudia [6] a povedal:

(3. Božia reč) „Hľa, sú jedným národom, všetci majú jeden ***JAZYK***;
toto je začiatok ich činov
a teraz neustúpia od ničoho, čo si zaumienili urobiť.
[7] **POĎME**, zostúpme a pomäťme tam ich ***JAZYK***, (3 výzvy/slovesá)
aby nik nerozumel ***JAZYKU*** druhého!“
[8] A **PÁN** ich odtiaľ ROZTRATIL PO CELEJ ZEMI a mesto prestali stavať.
[9] Preto sa mu dalo **MENO** Bábel, lebo tam **PÁN** pomiatol ***JAZYK*** celej zeme
a odtiaľ ich **PÁN** ROZTRATIL PO CELEJ ZEMI .

Slovná hra v Gn 11,9 v pôvodných jazykoch

- שְׁמָהּ בָּבֶל כִּי־שָׁם בָּלַל (Gn 11,9 TM) – šemah bavel kí-šam balal
- Σύγχυσις ὅτι ἐκεῖ συνέχεεν (Gn 11,9 LXX) – synchysis hotí ekei synecheen

Kde stoja zikkuraty?

18 miest

Mezopotámie

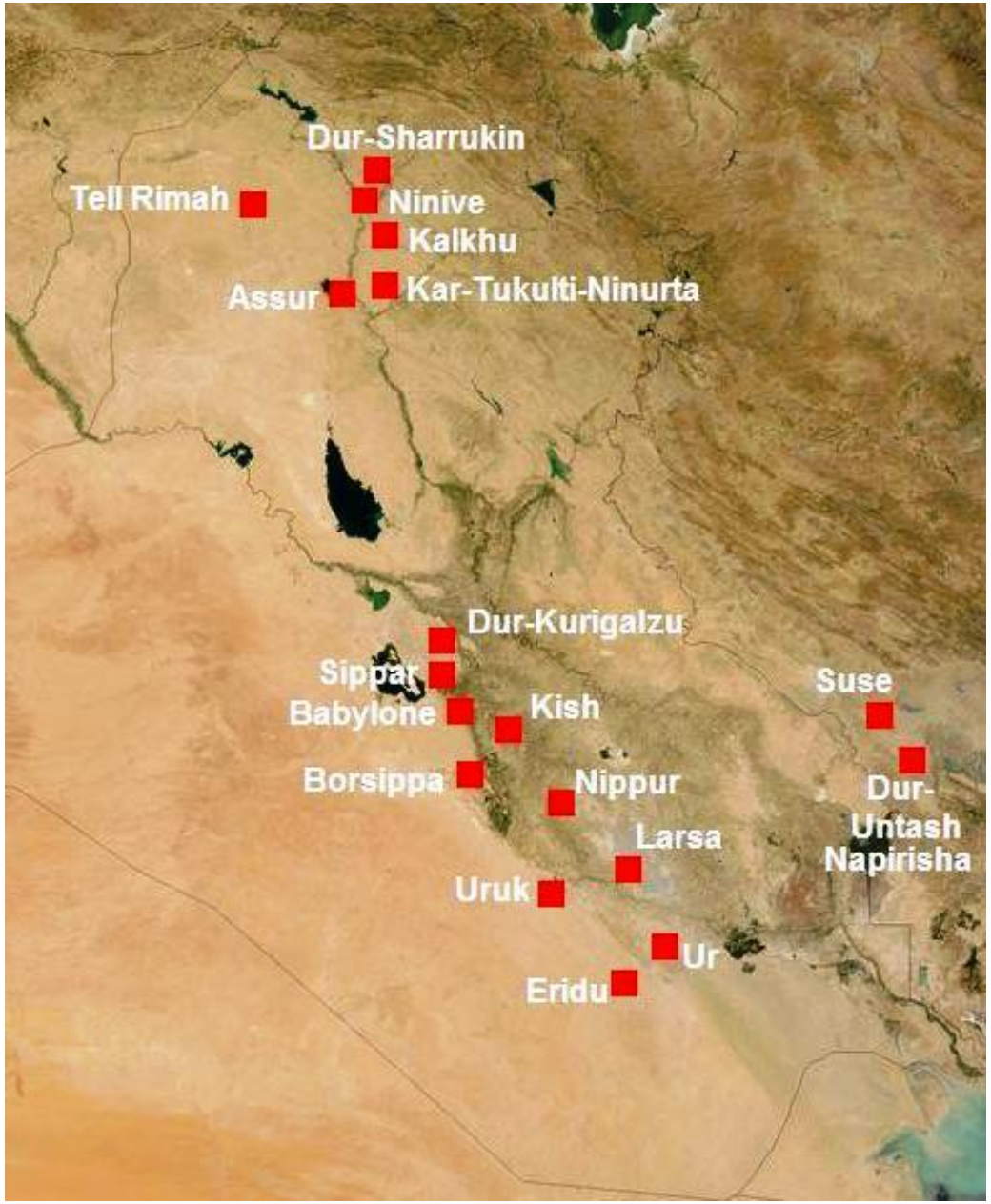

Mestá so zikkuratmi

Zikkurat v Ure **(2100 pred Kr.) „Babylonská veža“ - 90m vysoká, postavená na štvorcovej základni 90x90 m (*ziqqurrat*, od babyl. kmeňa *zaqāru* „postaviť na zvýšenom mieste“ alebo z akk. *zakáru* - týčiť sa, vyčnievať).**

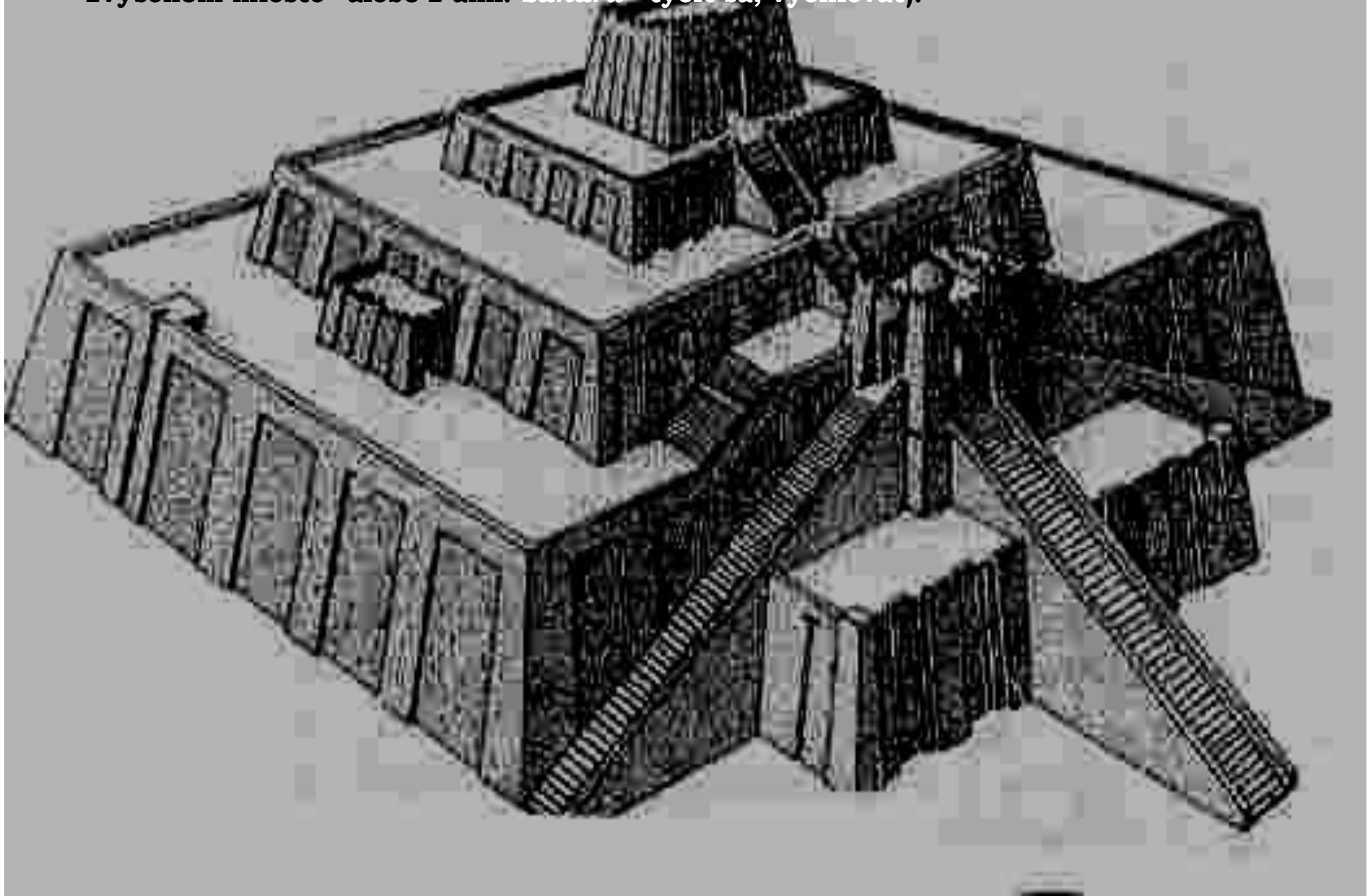

Zikkurat v Ure

(pre božstvo mesiaca sum. Nanna/ akk. Sin)

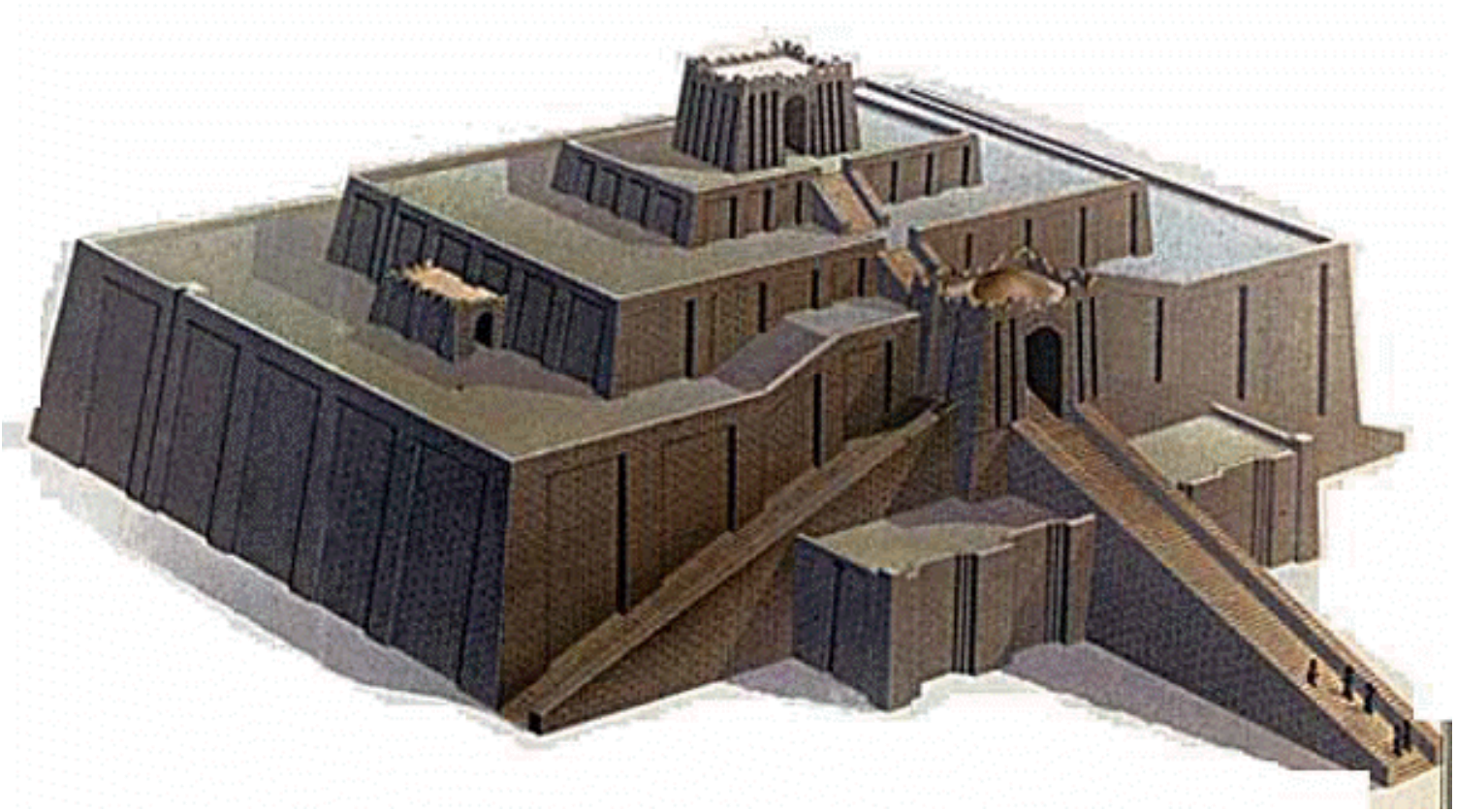

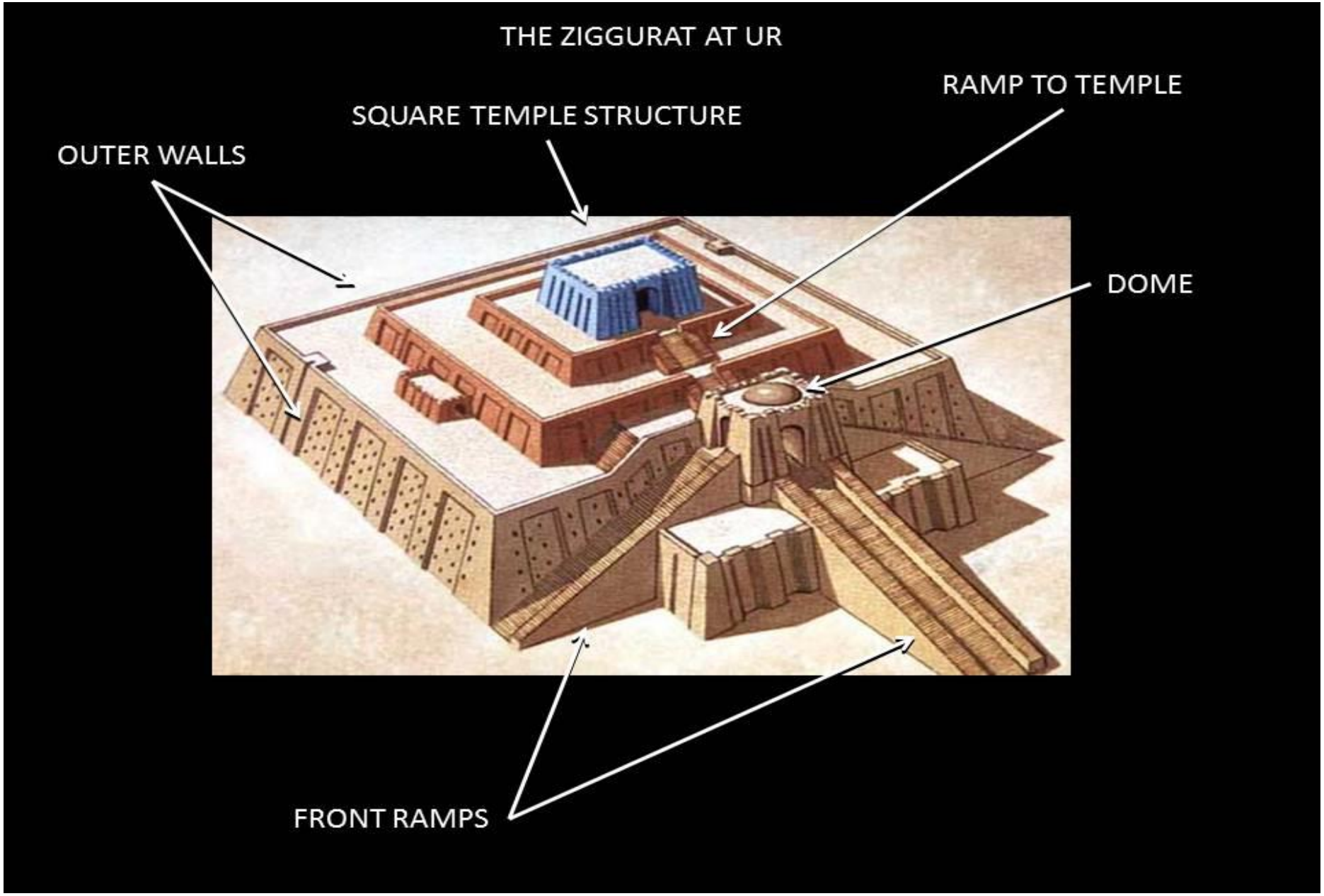
THE ZIGGURAT AT UR
RAMP TO TEMPLE
SQUARE TEMPLE STRUCTURE
OUTER WALLS
DOME
FRONT RAMPS

Novobabylonská ríša 627-539 pred Kr.

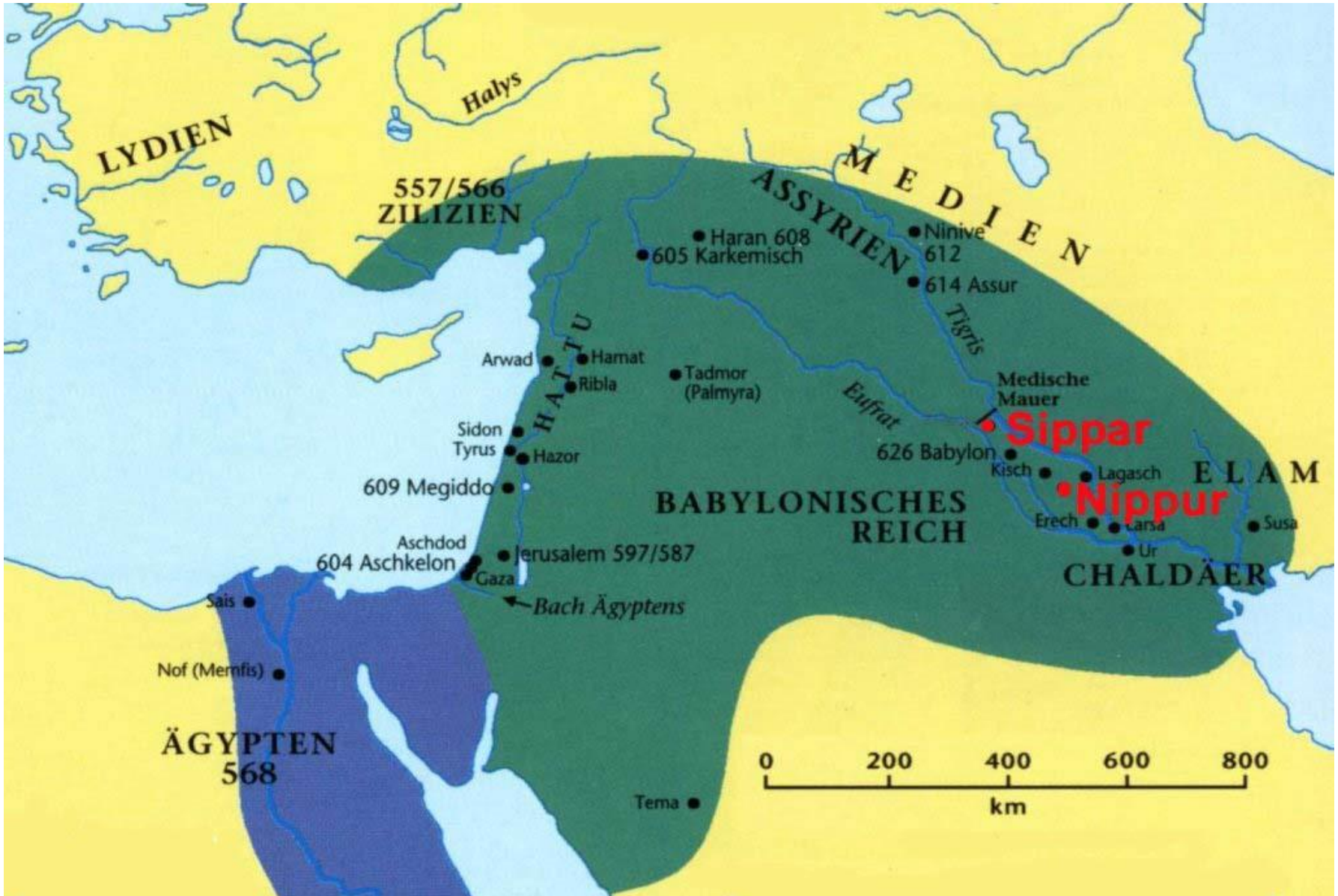

Rekonštrukcia zikkuratu v Babylone postaveného Nabuchodonozorom II (604-562 pred Kr.)

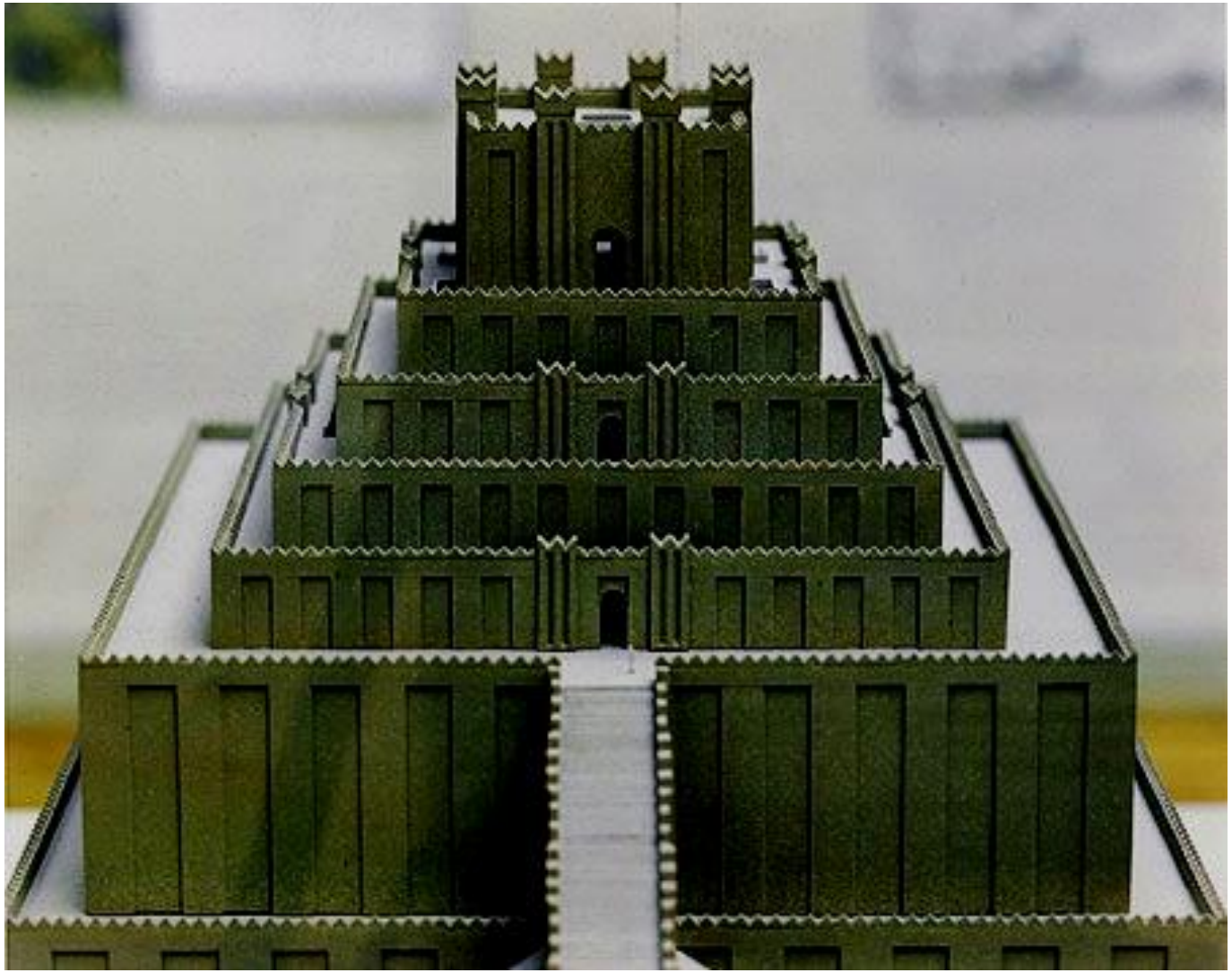

Vrstvy zikkuratov v Ure a Babylone

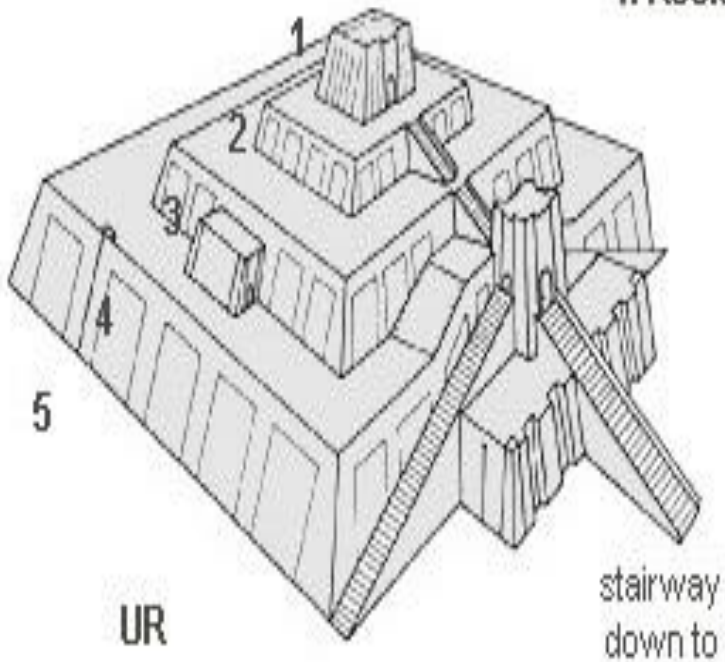

1. Residence of the city's chief god
2. Heaven of Anu
3. Middle heavens
4. The sky
5. Earth
6. Apsu
7. Underworld

stairway leading down to 6 and 7

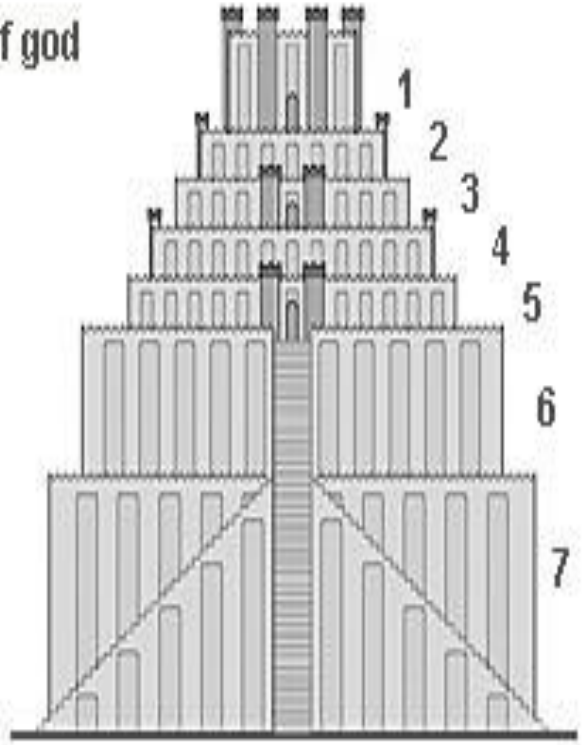

Babylon na rieke Eufrat

Objaviteľ Babylonu

nemecký archeológ

Robert Johann Koldewey

(1855 –1925)

0
500 meters
New Year's House
Procession Street
Northern fortress
"New Town"
Ninmaḫ Temple
Theater (Greek)
Ištar Gate
Southern fortress
Ištar Temple
Marduk Gate
Kadingirra
Nabû Temple
Kullab
Enlil Gate
Ištar Temple
Etemenanki
Bâb-Lugalirra
Zababa Gate
Enlil Temple
Eridu
TE.E ki
Esagila (Marduk Temple)
Royal Gate
Kumar
Ea Temple
Adad Temple
Išḫara Temple
Ninurta Temple
Šuanna
Uraš Gate
Tuba
Adad Gate
Šamaš Gate
Outer wall

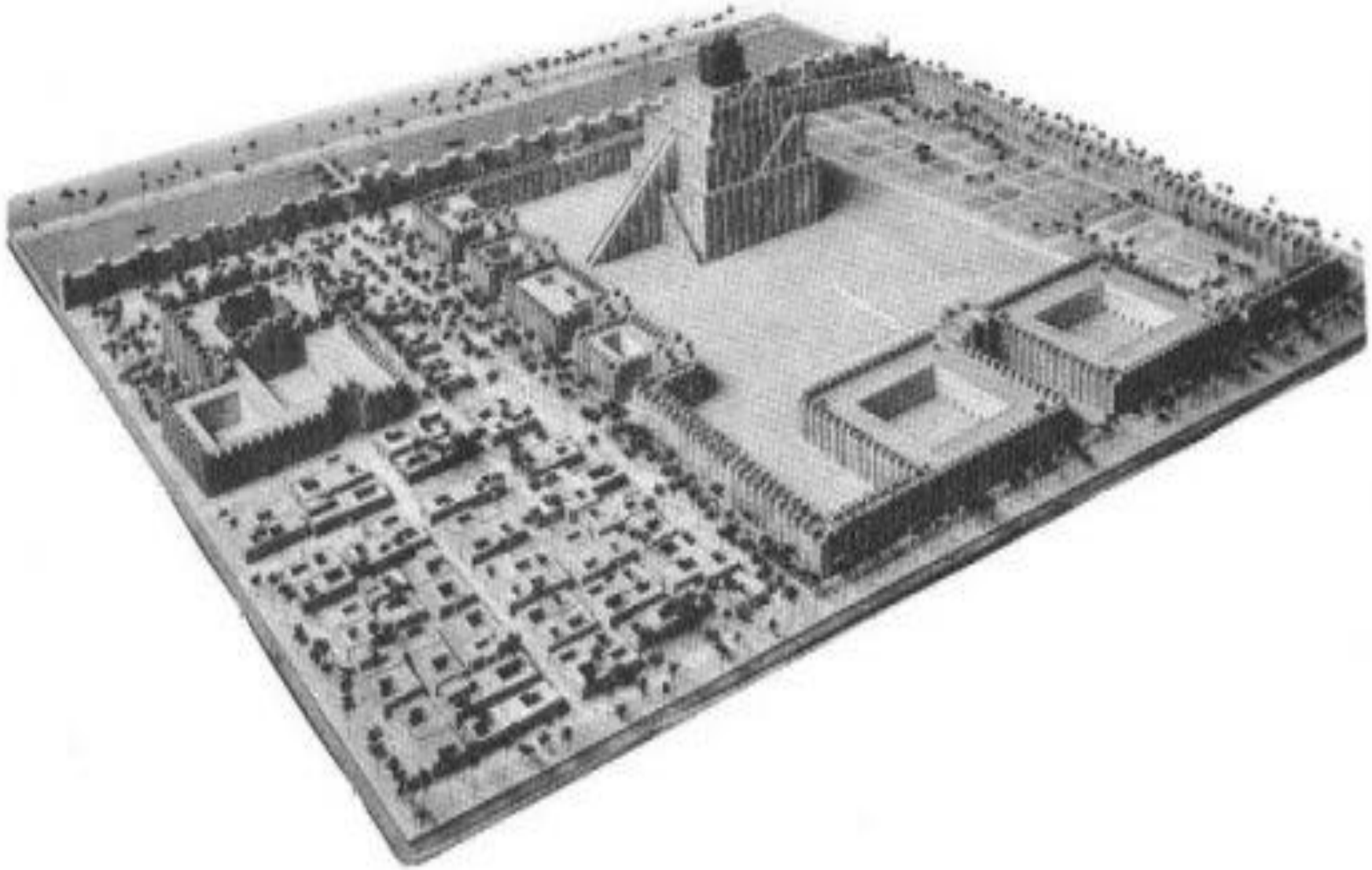

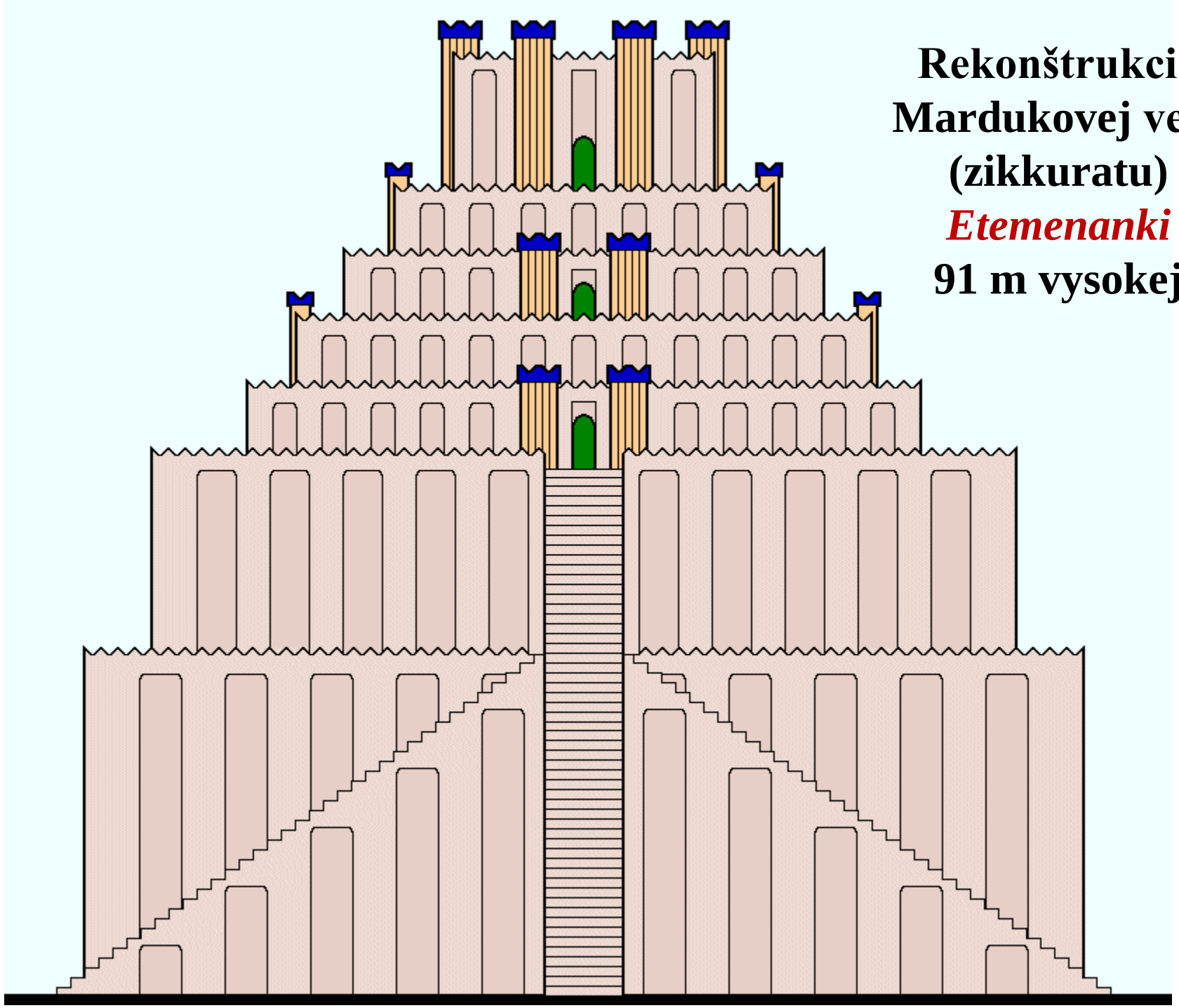

Rekonštrukcia Mardukovej veže (zikkuratu)
Etemenanki
91 m vysokej

Stéla Babylonskej veže 47x25x11 cm, 6. stor. pred Kr. (kráľ, veža a jej plán s komentárom) v zbierke Cornell University, Bethesda, Maryland

MS 2063
The Tower of Babel stele. Babylon, 604-562 BC.
The only contemporary illustration of The Tower of Babel

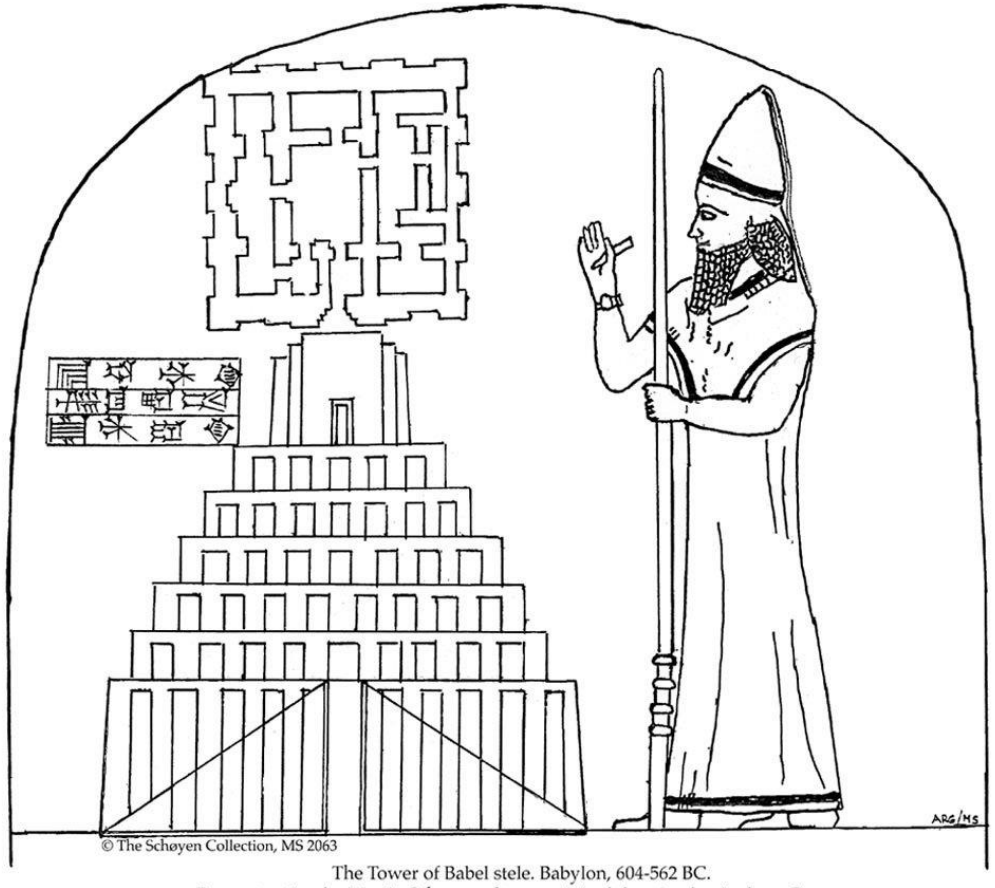

© The Schøyen Collection, MS 2063

The Tower of Babel stele. Babylon, 604-562 BC.
Reconstruction by Martin Schøyen after an original drawing by Andrew George

Hlavné božstvo Babylonu: Marduk (Bél)

Marduk v sumerčine
„slnečný býk“ MERI.DUG
(v akk. *amar-Utu,*
v hebr. מְרֹדַךְ *Merodach*
v gr. Μαρδοχαῖος)

Marduk s tvorom mušhuššu
na cylindrickej pečati

Marduk – hlavný boh Bábelu, boh slnka a múdrosti
so synom Nabu/Nebo - bohom múdrosti a pisárov

Nebukadnesar נְבֻכַדְנֶאצַּר (605-562 pred Kr)

Ó Nabu, ochraňuj moje potomstvo/hranicu

spomína sa v Biblii cca 130 krát *(trpel lykantropiou)*

Rekonštrukcia Ištarinej brány a procesijnej cesty Babylonu vedúcej k Mardukovmu zikkuratu a chrámu Esagilla (z rokov 575 pred Kr.)

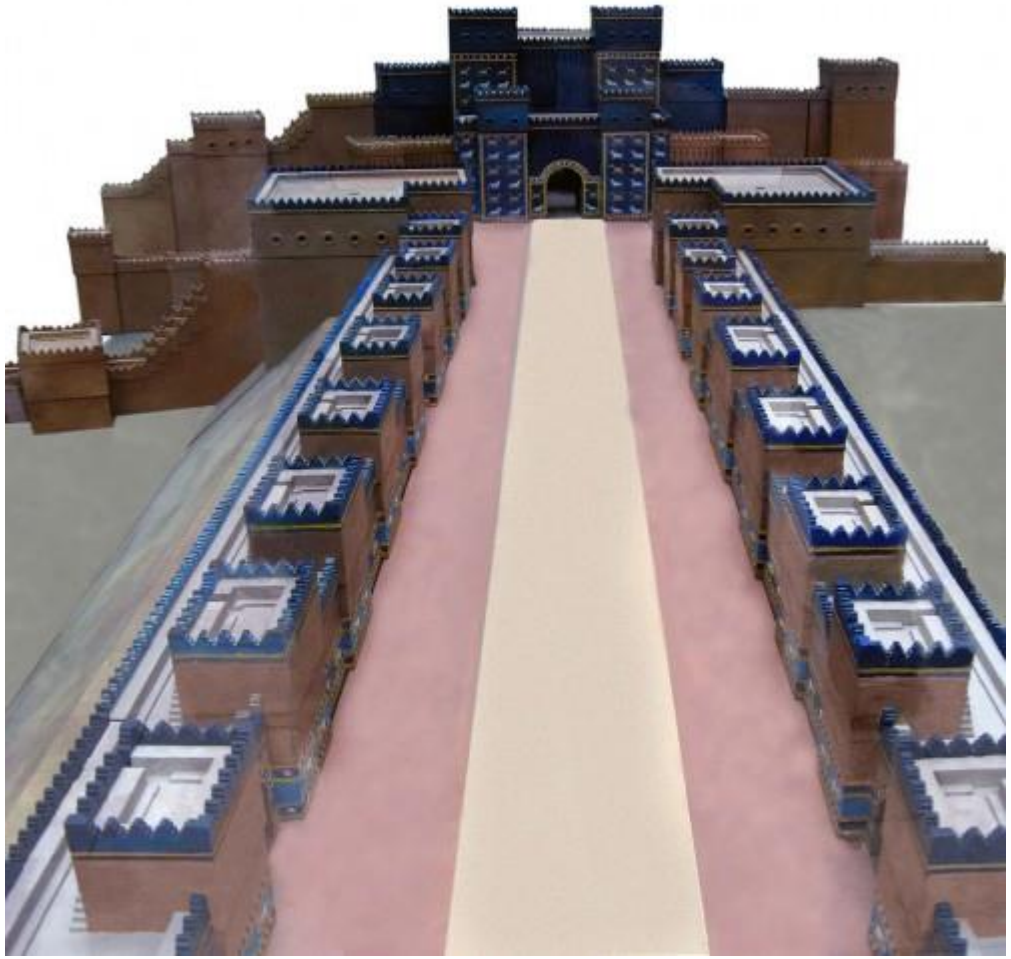

Ištarina brána v Babylone, ca. 600 pr.

Mardukov a Nabuov symbol : *mušḫuššu* alebo ***hadí drak***

Býk z procesijnej cesty Babylonu, symbol boha *Hadada*

Lev -symbol Ištary na procesijnej ceste (604-562)

Výtvarná, umelecká interpretácia

Stéla Babylonskej veže 47x25x11 cm, 6. stor. pred Kr. (kráľ, veža a jej plán s komentárom) v zbierke Cornell University, Bethesda, Maryland

MS 2063
The Tower of Babel stele. Babylon, 604-562 BC.
The only contemporary illustration of The Tower of Babel

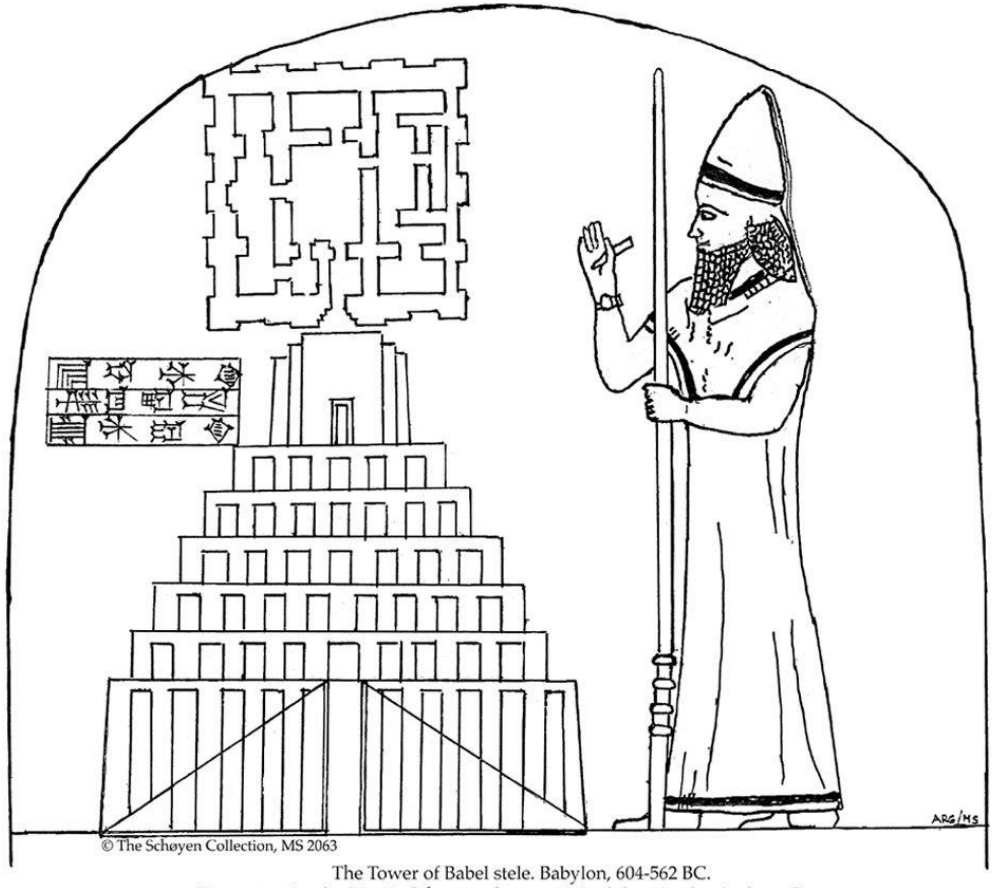

© The Schøyen Collection, MS 2063

The Tower of Babel stele. Babylon, 604-562 BC.
Reconstruction by Martin Schøyen after an original drawing by Andrew George

Iluminácia
z neskorého stredoveku
Nemecko - 1360

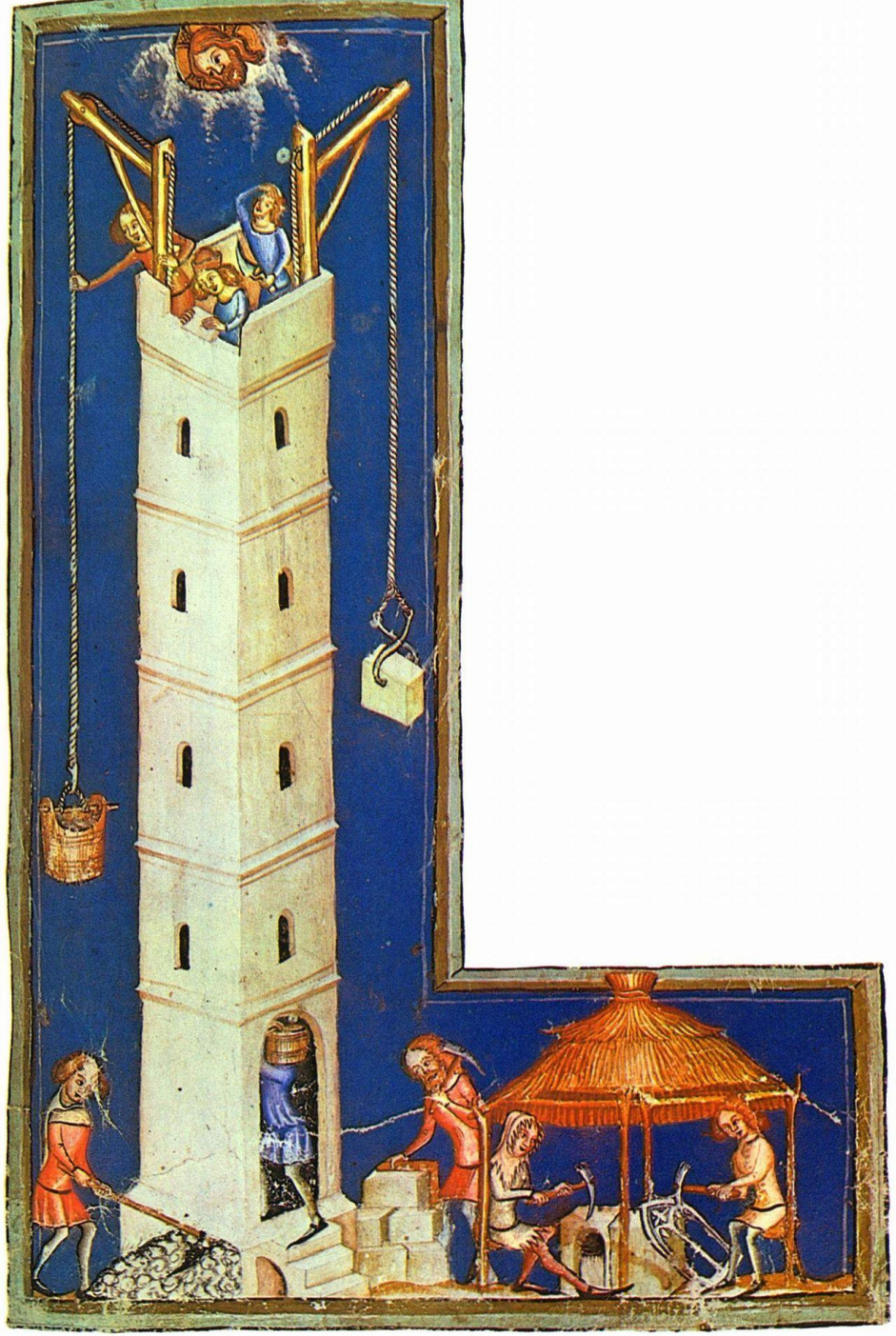

Pieter Breughel starší (1563), Babylonská veža

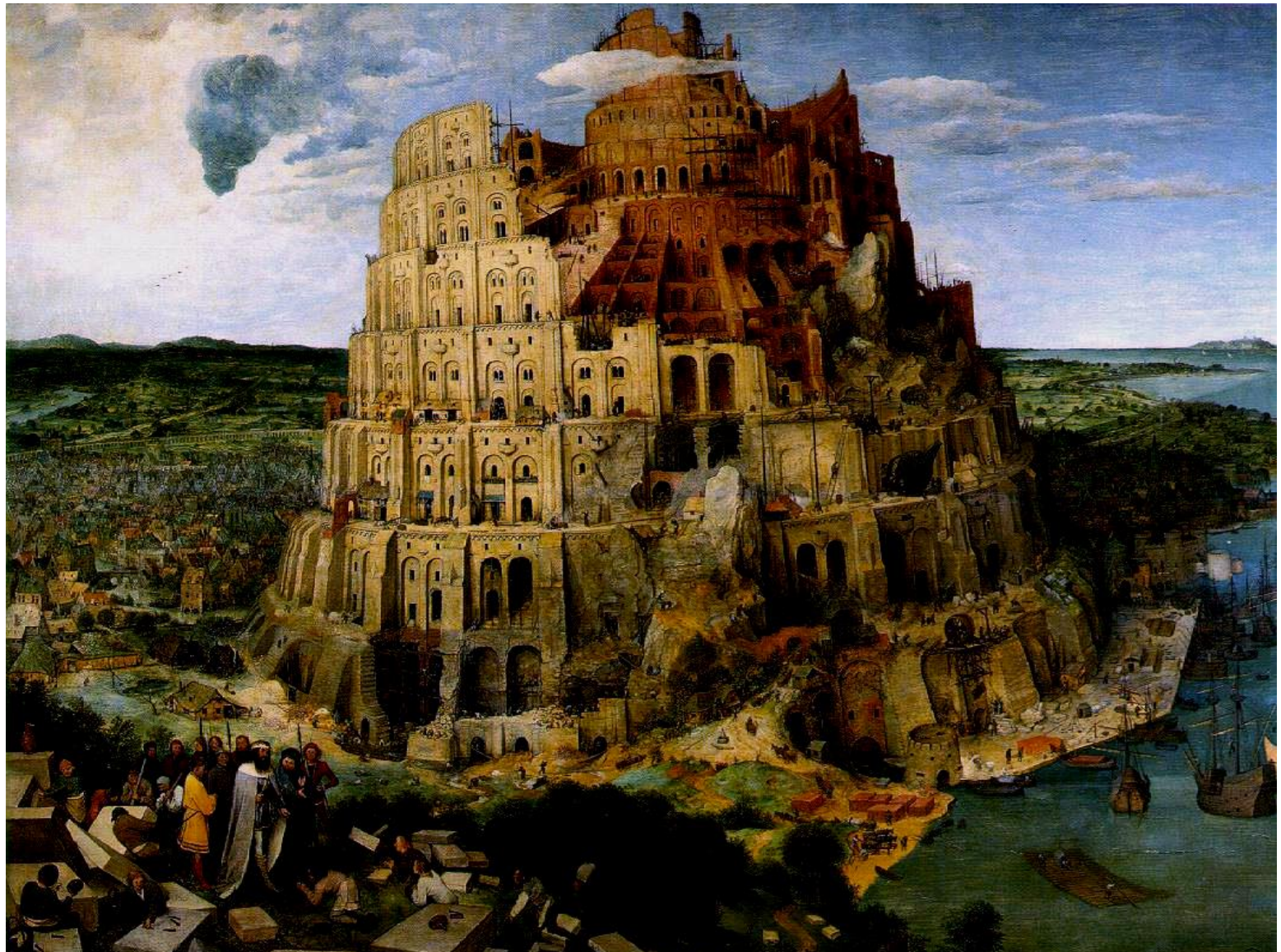

(Semiramidine) visuté záhrady s vežou (ilustrácia z 19. stor.)